

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглянуто теоретичні і практичні питання використання засобів нових інформаційних технологій при навчанні іноземної мови з метою формування інформаційної культури студентів вищих навчальних закладів. Використання сучасних, нових інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічної мети навчання і виховання є найважливішим напрямом процесу інформатизації сучасного суспільства. Проаналізовано підходи до використання потенціалу нових інформаційних технологій для розвитку особистості студента, підвищення рівня його креативності, розвитку здібностей до альтернативного мислення, формування умінь розробляти стратегію пошуку вирішення учбових і практичних завдань.

Ключові слова: інформаційна культура, інформаційні технології, сучасне суспільство, особистість студента, інформатизація освіти.

Постановка проблеми. Сучасна цивілізація вступила в епоху інформатизації, спрямованою на використання достовірного і сучасного знання у всіх суспільно значущих галузях людської діяльності. Якісні зміни потреб сучасного суспільства вимагають адекватних змін у вузівській освіті. Використання сучасних, нових інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічної мети навчання і виховання є найважливішим напрямом процесу інформатизації сучасного суспільства.

Процес інформатизації освіти актуалізує розробку підходів до використання потенціалу нових інформаційних технологій для розвитку особистості студента, підвищення рівня його креативності, розвитку здібностей до альтернативного мислення, формування умінь розробляти стратегію пошуку вирішення учбових і практичних завдань.

Глобальність інформаційних змін очевидна, як очевидна і необхідність перегляду підходів до вищої освіти. Одним із найважливіших критеріїв професійної компетенції майбутнього фахівця є його готовність до використання інформаційних технологій у професійній діяльності. Таким чином, перед системою вищої професійної освіти виникає найважливіше завдання – формування високого рівня інформаційної культури майбутніх фахівців, особливо гуманітарної спрямованості.

Процес інформатизації практично всіх областей знань залучає все більше і більше гуманітарні науки і гуманітарну освіту. Сучасні комп'ютерні засоби безперервно удосконалюються, перетворюючи комп'ютер на все привабливіший і ефективніший інструмент для проведення гуманітарних досліджень і використання інформаційних технологій в навчанні гуманітарним дисциплінам. Проте залучення до світових культурних цінностей, інформаційних ресурсів і реалізація міжкультурної комунікації на основі використання нових інформаційних технологій неможливо без відповідного рівня інформаційної культури. Необхідний перегляд процесу навчання студентів гуманітарних спеціальностей дисциплінам в області інформаційних технологій і виявлення додаткових засобів формування інформаційної культури, що загалом визначає **актуальність статті.**

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Психолого-педагогічні основи впровадження засобів нових інформаційних технологій в учбовий процес досліджували В. Беспалько, О. Ваграменко, Є. Машбіца, В. Монахова, Є. Полат, І. Роберта та ін.

Теорії і методи використання нових інформаційних технологій і комунікаційних технологій в освіті присвячені праці М. Берулави, Ю. Брановського, В. Леднева, В. Тіхонова, О. Уварова, С. Фоміна.

Окремі аспекти інформаційної культури з позиції гуманізації освіти досліджуються в працях Б. Гершунського, О. Єршова, І. Ладенко, Е. Шиянова та ін.

Відповідно до зміненої парадигми освіти необхідно створити нові моделі взаємодії викладача і студентів при роботі з інформаційними технологіями з метою підвищення якості навчання і формування проблемно-орієнтованого інформаційного освітнього середовища.

Мета статті – проаналізувати умови формування інформаційної культури студентів при вивченні іноземної мови на основі використання нових інформаційних технологій.

Впровадження в учбовий процес різних рівнів дидактичного інформаційного середовища, порівняльна характеристика використовуваних програмних педагогічних засобів і створення відповідних педагогічних ситуацій показали, що застосування нових інформаційних технологій у навчанні мовним дисциплінам робить інформаційне середовище інтерактивним і орієнтованим на розвиток особистості, дозволяє здійснити розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, сприяє підвищенню мотивації до самостійної учбової діяльності, обміну знаннями і співпраці, до творчої діяльності [1: 49-52].

Виклад основного матеріалу. Проблемний виклад учбового матеріалу, що супроводжується ціннісно-сисловою інтерпретацією педагога, допомагає студентам у пошуку особового сенсу інформаційної діяльності і власної позиції до обговорюваних проблем.

У свою чергу, діалогічне спілкування сприяє емоційному контакту викладача і студентів, потребує самостійної постановки студентами цілей учбово-інформаційної діяльності і вибору способів їх реалізації [2: 171].

При інтерактивному діалозі з комп'ютерними засобами розвивається мислення і самоконтроль. Вибір різних за рівнями завдань і комп'ютерний контроль знань стимулює студентів на високі досягнення в інформаційній діяльності при вивченні англійської мови.

Розвиток якостей, необхідних для формування інформаційної культури при навчанні мовним дисциплінам на основі нових інформаційних технологій можливо тільки за умови вибору і створення викладачем відповідного рівня дидактичного інформаційного середовища, педагогічних ситуацій і педагогічних програмних засобів з орієнтацією на особистість студента. При цьому зростає ролі мотиваційного, емоційно-вольового, інтелектуальних компонентів особистості студента вимагає урахування індивідуальних особливостей [3: 89-94].

Комплексне використання засобів нових інформаційних технологій при навчанні англійській мові сприяє розвитку мотиваційної, орієнтуючої, колізійної, критичної, рефлексійної і творчої функцій студентів, що загалом приводить до підвищення рівня їх інформаційної культури.

Інтеграція елементів дистанційного навчання на основі інформаційних і телекомунікаційних технологій у навчанні мовним дисциплінам сприяє не тільки підвищенню рівня інформаційної культури студентів, але і формуванню комунікативних навичок і міжкультурної компетенції, що є особливо актуальним при вивченні іноземних мов [4: 127].

Реалізація можливостей нових інформаційних технологій в навчанні англійській мові обумовлює зміну організаційних форм і методів навчання, виникнення нових методів навчання, методів, які ґрунтуються на використанні методів і засобів інформатики для реалізації ідей орієнтованого на особистість і розвиваючого навчання, інтенсифікації усіх рівнів учбово-виховного процесу, підвищенні його ефективності і якості. При цьому розробка нових технологій навчання може вирішуватися тільки на стику досліджень в педагогіці, психології і інформатики. Особливу увагу необхідно приділити таким формам і методам навчання, які б дозволили студентам активно включатися в самостійний пошук. Нові інформаційні технології надають практично необмежені можливості для спільної творчої діяльності студентів і викладачів, але практично даремні при традиційному інформаційно-пояснювальному підході до навчання. Викладач стає співучасником продуктивної діяльності, а у відносинах між викладачем і студентами з'являється партнер – комп'ютер, що надає нові можливості іншим учасникам і вимагає зміни відносин між ними [1: 57-59].

Соціально-психологічною характеристикою стилю викладання з використанням нових інформаційних технологій є розвиток і саморозвиток потенційних можливостей студента і творчої ініціативи. Це забезпечується наданням самостійного пошуку знань і інформації; самостійного вибору режиму учбової діяльності; самостійного вибору організаційних форм і методів учбової діяльності; засобів наочності, візуалізації, використання ігрових компонентів, самостійності, можливості самовираження особистості.

Здійснення експериментально-дослідницької діяльності з використанням нових інформаційних технологій забезпечує впровадження дослідницького методу навчання.

Результатом педагогічної дії є як розкриття і розвиток потенційних можливостей індивіда, так і їх вдосконалення; розвиток здібностей самостійного пошуку знань.

Вирішальним фактором успішного впровадження нових інформаційних технологій в учбовий процес є готовність і здатність викладачів іноземної мови освоїти нові технічні засоби. Нові інформаційні технології мають серйозніші вимоги до якості праці і рівня компетентності педагогів як за об'ємом знань і їх системної організації, так і до педагогічної майстерності. Тому, ніякі новітні методи навчання не вирішать поставлених завдань без належним чином підготовлених викладачів [1: 93-97].

Завдання навчання і виховання активної, самостійної творчої особистості в сучасних умовах навчання вимагає не тільки іншої позиції педагога, але й іншого педагога. Для цього необхідно створити інформаційно-освітній простір, де мета, зміст, методи і організаційні форми навчання стають рухомими і доступними для зміни в межах конкретного університету. Сьогодні викладачі і студенти мають невичерпні інформаційно-методичні ресурси, що сприяє спільній роботі з використанням нових інструментів у навчанні. Проте недостатньо передати викладачам відповідальність за результати

учбового процесу. Вони повинні отримати засоби вирішення відповідних педагогічних завдань. Це сучасні комп'ютери і комп'ютерні комунікації, що радикально змінюють технологію інформаційно-методичного забезпечення і технологію обробки даних учбово-виховного процесу [5: 76].

Щоб нова методологія і її можливості стали доступними і зрозумілими, необхідно навчати викладачів самостійному використанню нових інформаційних технологій.

Для ефективного застосування нових інформаційних технологій у навчанні англійській мові викладач повинен володіти певною інформаційною культурою, що є найважливішим чинником процесу навчання.

Дидактичний потенціал нових інформаційних технологій для навчання англійській мові пов'язаний, передусім, із можливістю розвитку активної комунікативної діяльності, що є найважливішою складовою частиною навчання іноземній мові. Тому, необхідно стимулювати пошук нових підходів із застосуванням нових інформаційних технологій, спираючись на перспективні моделі організації учбової діяльності. Як наслідок цього, при навчанні англійській мові викладач, використовуючи нові інформаційні технології, повинен дидактично і методично грамотно розпорядитися їх можливостями.

Висновки. Таким чином, викладач повинен поєднувати як традиційні форми навчання англійській мові, так і нові технології навчання. Таке поєднання допоможе викладачеві ефективно управляти учбовим процесом.

Варто підкреслити, що у зв'язку з переходом до нових стратегій і "технологій" навчання з використанням нових інформаційних технологій, розвиток творчого потенціалу викладача вищої школи отримує новий імпульс. Стратегії комп'ютерного навчання дають шанс інтелектуальному і особистому розвитку студентів і викладачів. Для викладача це означає перехід до більш творчого діалогу зі студентами – у вигляді глибшої допомоги в організації розумової діяльності студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Образцов П. И. Технологии профессионально-ориентированного обучения в высшей школе / П. И. Образцов, А. И. Уман. – М. : Педагогическое общество России, 2005. – 192 с.
2. Bork A. The potential for Interactive Technology / A. Bork. – London : Oxford University Press, 1987. – 206 p.
3. Mansfield B. Competence Based Standards, Training and Learning / B. Mansfield, L. Anderson. – Hammerton Associates, 2004. – 187 p.
4. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат. – М. : Академия, 2008. – 272 с.
5. Байденко В. И. Модернизация профессионального образования. Современный этап / В. И. Байденко, Дж. Зантворт. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2002. – 674 с.
6. Hardin J. Digital Technology and its Impact on Education / J. Hardin, J. Zierbarth. – NY : Scholastic Press, 1996. – 266 p.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Obraztsov P. I. Tekhnologii professionalno-orientirovanogo obucheniya v vysshey shkole [Technologies of the Professional Oriented Education in High School] / P. I. Obraztsov, A. I. Uman. – Moskva : Pedagogicheskoe obshchestvo Rossii, 2005. – 192 s.
2. Bork A. The potential for Interactive Technology / A. Bork. – London : Oxford University Press, 1987. – 206 p.
3. Mansfield B. Competence Based Standards, Training and Learning / B. Mansfield, L. Anderson. – Hammerton Associates, 2004. – 187 p.
4. Polat E. S. Novye pedagogicheskie i informatsionnye tekhnologii v sisteme obrazovaniya [New Pedagogical and Informational Technologies in the System of Education] / E. S. Polat. – Moskva : Akademiya, 2008. – 272 s.
5. Baidenko V. I. Modernizatsia professionalnogo obrazovaniya. Sovremennyy etap [Modernization of Professional Education. Modern Period] / V. I. Baidenko, Dzh. Zantvort. – Moskva : Issledovatel'skiy tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov, 2002. – 674 s.
6. Hardin J. Digital Technology and its Impact on Education / J. Hardin, J. Zierbarth. – NY : Scholastic Press, 1996. – 266 p.

Матеріал надійшов до редакції 20.01.2014 р.

Воронцова Т. Ю. Использование новых информационных технологий в процессе изучения иностранных языков.

В статье рассмотрены теоретические и практические вопросы использования средств новых информационных технологий при обучении иностранному языку с целью формирования информационной культуры студентов высших учебных заведений. Использование современных, новых информационных технологий, ориентированных на реализацию психолого-педагогической цели обучения и воспитания является важнейшим направлением процесса информатизации современного общества.

Проанализированы подходы к использованию потенциала новых информационных технологий для развития личности студента, повышения уровня его креативности, развития способностей к

альтернативному мисленню, формування уменій розробляють стратегію пошука рішення
учебных и практических задач.

Ключевые слова: інформаційна культура, інформаційні технології, сучасне суспільство,
особистість студента, інформатизація освіти.

Vorontsova T. Yu. Usage of New Informational Technologies in the Process of Studying Foreign Languages.

The research deals with the formation of informational culture for students studying foreign languages on the basis of new informational technologies. In the article the theoretical and practical aspects of using new informational technologies in studying foreign language have been analyzed to create the information culture for students. The usage of modern, new informational technologies oriented to the realization of psychological and pedagogical aspects of education is the major direction in the process of informatization of the modern society. The important materials for the article are the works of progressive domestic and foreign experts who made a great contribution in the implementing new informational technologies in studying foreign languages. The scientific methods of analysis, synthesis, description and comparison have been used to describe the usage of new informational technologies in the process of education. Approaches to using the potential of the new informational technologies for the development of student's personality have been determined in order to increase the level of student's creativity, develop skills of alternative thinking, the ability to find the decision for educational and practical tasks. For the effective realization of new informational technologies in studying a foreign language a teacher should have a certain informational culture which is a major factor in the educational process. The didactic potential of new informational technologies in studying a foreign language is connected with the developing of the active communicative activity which is a major component in studying foreign languages. It is necessary to stimulate the search of new approaches with the usage of new informational technologies, based on perspective models of organizing the educational process.

Key words: informational culture, informational technologies, modern society, student's personality,
informatization of education.